

Onderwijs.

DE eerste onderwijzer, door de gemeente herkend was Mijnheer Jan Macquyn ; hij was ter zelvertijde koster ; hij gaf het onderwijs in zijn huis van 1830 tot 1840.

Mijnheer Dominiek Schramme volgde hem op. Hij was ook koster en onderwijzer ; hij gaf het onderwijs in zijn huis tot in het jaar 1850 ; alsdan deed de gemeenteraad eene school bouwen waar het gemengd onderwijs gegeven werd.

Mijnheer Schramme had opvolgentlijk als hulponderwijzers :

M. Fournier	van	1846	tot	1848
M. Roose	van	1848	tot	1851
M. Lecocq	van	1851	tot	1852
M. Callewaert	van	1852	tot	1854
M. Leon Lams	van	1854	tot	1856
M. Fel. Beaufort	van	1856	tot	1858
M. Const. Cosyn	van	1858	tot	1860
M. Moerman	van	1860	tot	1865

M. Dominiek Schramme bleef in bediening als hoofdonderwijzer tot in 1865.

Zijn opvolger was M. Jozef Dewilde, eerste gediplomeerde hoofdonderwijzer van Heyst. Hij werd geboren te Westcappelle den 7 April 1839, werd eerst hulponderwijzer in de gemeenteschool van Mijnheer Mestdagh te Westcappelle, en hoofdonderwijzer te Heyst op Goeden Vrijdag van 't jaar 1865, waar hij maar in bediening kwam den 2 October.

Zijn eerste hulponderwijzer was de zoon van Mijnheer Dominiek Schramme, die in bediening bleef van 1865 tot 1869.

Mijnheer Antoon Oyen was de eerst gediplomeerde hulponderwijzer. Hij kwam uit de Normaalschool van St Truiden en bleef maar enkele dagen in Heyst, onder

voorwendzel dat de zeelucht hem kwaad deed ; hij ging in dienst in de provincie Limburg.

Mijnheer Constant De Langhe werd hulponderwijzer in September 1870 en bleef in bediening tot in Februari 1871 ; dan werd hij hoofdonderwijzer genoemd te Westcappelle, waar hij in bediening bleef tot in 1906. Hij werd er gemeentesecretaris benoemd en kreeg zijn pensioen als onderwijzer.

Mijnheer Robert Pieters volgde hier als hulponderwijzer Mijnheer De Langhe op. In 1875 werd hij onderwijzer benoemd te Bossuyt en later ging hij in dezelfde hoedanigheid over naar Antwerpen, waar hij gepensionneerd werd in 1908.

Mijnheer Constant Ackx, geboren te Heyst den 6 December 1855, werd er hulponderwijzer benoemd in 1875. Hij verliet Heyst om naar Ettelghem over te gaan in 1883 ; hij werd er op wachtgeld gesteld den 31 December 1884. Nu is hij bediende van den Burgerstand. Hij werd in 1908, als onderwijzer op pensioen gesteld. Nadat Mijnheer Ackx Heyst verlaten had werd Mijnheer Colpaert voor eenige maanden tusschentijdigen onderwijzer.

Mijnheer Jules Vandenbussche werd hulponderwijzer benoemd in 1883 en op wachtgeld gesteld in 1885. Tegenwoordig is hij gemeentehulponderwijzer te Assebroucke.

Nu bleef M. Jozef Dewilde zonder hulponderwijzer.

Mijnheer Jan Dewilde werd hulponderwijzer benoemd in 1891 ; hij is er nog in bediening.

Mijnheer Jozef Dewilde hoofdonderwijzer werd in 1899 op pensioen gesteld.

Zijn opvolger was Mijnheer Camiel Devliegher, geboren te Aerseele den 23 April 1869. Hij was hulponderwijzer in de aangenomene school van Thourhout, toen hij den 26 November 1899, hoofdonderwijzer van Heyst genoemd werd.

Op 1 Maart 1900 had de opening der nieuwe gemeenteschool plaats.

Traden in dienst :

M. Camiel Devliegheer, hoofdonderwijzer, gelast met de lagere hoofdschool.

MM. Jules Dewilde, Jan Dewilde, Jules Nollet, Hilaire Vandewalle, Jozef Walgrave, Richard Gobert, voor het lager onderwijs.

School van volwassenen.

De onderwijzers Jan Dewilde en Jules Nollet, zijn gelast met de school van volwassenen.

Deze school is open van 1 November tot 1 Maart, vijf maal per week, 's avonds van 6 tot 7 1/2 ure.

Aangenomene Knechtenschool.

De ouders die wilden aan hunne zonen het vrij onderwijs verschaffen waren verplicht die naar het klooster te zenden.

De vrije school werd gebouwd in 1883. Mijnheer Desutter, toenmalig burgemeester, schonk den grond en de steenen.

De Eerwærde Heer De Tollenaere, pastor, deed eene omhaling, om de kosten van het bouwen te dekken.

Deze school, eerst gehouden door de Zusters van het klooster werd door den Staat aangenomen in 1885.

Mijnheer Jules Dewilde, aangenomene hulponderwijzer te Meulebeke, werd benoemd als hoofdonderwijzer der Aangenomene School van Heyst den 26 April 1894 ; hij had als hulponderwijzer Mijnheer Jozef Walgraeve.

De onderwijzers der aangenomene school werden gemeenteeonderwijzer benoemd den 31 Januari 1900 en traden in bediening den 1 Maart daaropvolgende.

De aangenomene school dient nu als bewaarschool. Op het gedeelte der speelplaats dat aan de Kerkstraat paalde heeft men het lokaal der Xaverianen gebouwd.

Gesticht Sint Jozef onder het bestuur der broeders Xaverianen.

De Broeders Xaverianen van Brugge, deden in 1902 een gesticht bouwen te Heyst. Van het jaar 1902 tot 1906 diende het als schoolvilla.

De tehuisliggers van het gesticht van Brugge, die hun verlof bij hunne ouders niet overbrachten kwamen naar Heyst, in gezelschap van eenige broeders, om in de schoolvilla hunne verlofdagen over te brengen, gedurende het badseizoen.

Op 1 October 1906 openden de broeders eene vrije middelbare school; er waren drie klassen hebbende te zamen 53 leerlingen.

In 1909 waren er vijf klassen, waarvan 3 voorbereidende en 2 middelbare; 90 leerlingen van Heyst en aanpalende gemeenten woonden deze klassen bij.

Klooster.

DE Zeer Eerweerde Heer Frederik Vancoillie, deken te Brugge, bestatigde tijdens zijn bezoek dat de opvoeding der kinderen, rond 1858, nog veel te wenschen liet.

Vele kinderen, zoowel meisjes als knechten, gingen nog naar Rams cappelle naar school. De onderwijzer, een brave oude man, moest meer gebruik maken van den stok om de kinderen te kastijden dan om de letters aan te wijzen; er dient hierbij gevoegd te worden dat zijne leerlingen van de braafste niet waren.

De Zeer Eerweerde Heer Van Coillie vroeg aan Juffer Anna Serweytens, die te Brugge een order gesticht had, een der juffers van de speldenwerkschool naar Heyst te willen zenden ten einde daar ook eene dergelijke school te openen.

Juffer Serweytens voldeed aanstonds aan het verzoek van den Zeer Eerwaarden Heer Deken. De Juffer die naar Heyst gezonden werd was in tafel bij eenen genaamden De Broc, omtrent recht over de woning van Mijnheer Vandeputte, huidige burgemeester.

Het volgende jaar nam deze juffer het kloosterkleed aan in een tweede order door Juffer Serweytens gesticht.

Dit order was vooral gesticht om het onderwijs aan de kinderen te verschaffen en de ziekelijke personen te bezorgen.

Deze kloosterlinge kwam naar Heyst terug, vergezeld van eene andere; Zij waren nog tijdelijk in tafel bij De Broc.

Intusschen kocht Juffer Serweytens twee huizen, in den Molenhoek gelegen. Deze huizen bestaan nog tusschen den molen van de kinders Baervoets en het slachthuis.

Het was daar dat de kloosterlingen eene speldenwerk-school stichtten, en het volgende jaar eene klas waar men leerde lezen, schrijven en rekenen. Ongelukkiglijk lieten de klassen veel te wenschen onder opzicht van gezondheidleer.

Eenigen tijd nadien, nam de edelmoedige stichteres, de gelegenheid te baat, om eene herberg aan te koopen, in de Kursaalstraat gelegen. 't Was daar dat men begon het klooster te bouwen, natuurlijk dan gansch klein, maar dat langzamerhand een der grootste en schoonste van het bisdom werd.

Weldra waren er twee klassen en men kwam er toe een regelmatig programma te onderwijzen.

Het duurde niet lang of er werd eene bewaarschool ingericht. Daar het grootste getal dochters zich des zomers met den veldarbeid onledig hielden kon de speldenwerk-school op de hoogte niet komen dergene wier kantwerksters zich het jaar door bevljigden tot het aantreken van hunnen stiel; zij verviel dus langzamerhand.

Met het bouwen van den zeedijk en het aankomen der vreemdelingen begonnen de Heystanaren het voordeel te

te begrijpen van de geleerdheid en het naaldenwerk en zoo ging het onderwijs vooruit.

Wat van eersten af zeer bloeide was de Zondagschool ; zij werd minstens door 80 dochters gevolgd.

Te dien tijde waren er in Heyst noch geneesheeren, noch apothekers. Na de klas beijverden zich de Zusters om de zieken te bezoeken, wonden te verplegen, armen te helpen, dooden af te leggen.

Nu dat er geneesheeren en apothekers in Heyst zijn houden de kloostersusters zich bepaald met het onderricht bezig, maar blijven voort den troost der armen.

In 1897 werd het Moederhuis der Onbevleete Ontvangenis van Brugge naar Heyst overgebracht.

De Eerw. F-er Van Hoenacker kwam er als bestuurder en de Eerw. Heer Maenhoudt volgde hem op in 1899.

In 1909 waren er in het klooster 40 Zusters.

Voor het onderwijs zijn er drie afdeelingen.

De bewaarschool heeft drie klassen met 220 leerlingen.

De lagere school telt 6 klassen met 315 leerlingen.

Het pensionnaat (internaat en externaat) met 6 klassen, waarvan twee voor het middelbaar onderwijs, telt 120 leerlingen. Dagelijks verblijft dus in het klooster omtrent het zevende deel der bevolking van Heyst.

Het pensionnaat is goed en aangenaam gelegen, aan de zee-kust ; het is gansch ingericht naar de hedendaagsche opvoedkunde.

De leerlingen gaan verscheidene malen per week naar het strand, om er door de frissche zeelucht en de ontwikkeling, hunne lichamelijke opvoeding te bevoordeelen.

Eene school van huishoudkunde is aan het gesticht gehecht. De leerlingen ontvangen het onderricht van : de keuken, het kuischen, het waschen en het strijken.

Het is te verhoppen dat weldra dergelijk onderwijs zal ingericht worden voor de lagere school.

Gedurende het badseizoen aanveerd men er ook kinderen te beginnen aan den ouderdom van vijf jaar, alsook juffers wier gezondheid de zeelucht vereischt ; men aanveerd er eindelijk knechtjes onder de eerste Communie.